

Η αξιοποίηση των ορυκτών πόρων, ευκαιρία για ανταγωνιστική ανάπτυξη

Του κ. Αθανάσιου Κεφάλα, Προέδρου του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων

Στην ιδιαίτερα δύσκολη χρονιά που πέρασε, ο εξορυκτικός κλάδος της χώρας μας έδειξε αντοχή, αναπροσάρμοσε τις προτεραιότητές του, έδωσε ιδιαίτερο βάρος στη φροντίδα για την υγεία των εργαζομένων και των συνεργατών του, στήριξε το εθνικό σύστημα υγείας και τις τοπικές κοινωνίες και διασφάλισε την εξυπηρέτηση των πελατών του σε αντίξοες συνθήκες λειτουργίας της εφοδιαστικής αλυσίδας. Μία πρώιμη αποτίμηση αποτελεσμάτων για το 2020 δείχνει διαχειρίσιμη μείωση της εξορυκτικής δραστηριότητας.

Αξιοποιώντας τα μαθήματα του 2020, οι εταιρείες του κλάδου στρέφουν το βλέμμα τους στην επόμενη μέρα και προσαρμόζονται στις νέες συνθήκες με οδηγό τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, την κατανόηση των κοινωνικοοικονομικών μεγετών που οδηγούν τους αναγκαίους μετασχηματισμούς και βάσιμα πλέον προσβλέπουν σε μεγαλύτερη συνεισφορά στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας μας το 2021.

Η «Πράσινη Συμφωνία» η οποία καθορίζει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις επόμενες δεκαετίες, δίνει επιτέλους υψηλή προτεραιότητα στην πληρέστερη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πρώτων υλών, ώστε να επιτευχθεί η κατά το δυνατόν ανεξαρτητοποίησή της από τις εισαγωγές από τρίτες χώρες, μαθαίνοντας και από τα προβλήματα που δημιούργησαν οι «μακριές» εφοδιαστικές αλυσίδες στην κρίση της πανδημίας. Ενδεικτικά, οι κρίσιμες πρώτες ύλες αυξάνονται πλέον σε 30, από 14 που αξιολογήθηκαν για πρώτη φορά το 2011, και αυτό είναι μέτρο της απαιτούμενης προσπάθειας για μείωση της εξάρτησης στον τομέα των ορυκτών πρώτων υλών.

Η Ελλάδα είναι ήδη σημαντική παραγωγός για δύο από αυτές (μαγνησίτη και μοναδικός ευρωπαϊκός παραγωγός βωξίτη), έχει μεταλλοφορίες με παρουσία ενός ακόμα (κοβάλτιο) που αναμένεται να παίξει σημαντικό ρόλο στην ηλεκτροκίνηση και παράλληλα συνεχίζει να διατηρεί υψηλές θέσεις παγκοσμίως στην παραγωγή και στις εξαγωγές και άλλων ορυκτών πρώτων υλών.

Η εξορυκτική βιομηχανία δεν ανταγωνίζεται αλλά συναγωνίζεται με άλλους κλάδους της χώρας μας για την αύξηση της συνεισφοράς της στην ανάπτυξη του εθνικού προϊόντος. Η πανδημία μας έδειξε τους κινδύνους της υπερβολικής εξάρτησης από

κλάδους υπηρεσιών όπως ο τουρισμός και η ανάπτυξη της εξορυκτικής και μεταλλουργικής βιομηχανίας στην Ελλάδα είναι θετικό παράδειγμα για το νέο παραγωγικό υπόδειγμα που έχει ανάγκη η χώρα μας. Αποτελεί ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα ακόμα και έναντι των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο πρέπει να αξιοποιηθεί με προφανή τα οφέλη για την εθνική οικονομία. Αυτό αναγνωρίζεται και στο τελικό Σχέδιο της Επιτροπής Πισσαρίδη με την εξορυκτική δραστηριότητα να είναι μεταξύ των κλάδων που διακρίνονται για τις υψηλές προοπτικές τους επειδή έχει έντονη εξωστρέφεια και σαφές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε συγκεκριμένα τμήματα της αγοράς.

Με βάση τις δυνατότητες της και την εμπειρία από τη διαχείριση της εγχώριας δεκαετούς κρίσης, η ελληνική εξορυκτική βιομηχανία στοχεύει να κρατήσει την συνεισφορά της στο 3% στο ΑΕΠ, να στηρίζει περίπου 100.000 ποιοτικών θέσεων εργασίας και να αποτελεί σημαντικό τμήμα των εξαγωγών διατηρώντας ποσοστά που φθάνουν και μέχρι 10%.

Όμως για να επιτευχθούν αυτά, και να επαυξηθεί μελλοντικά η συνεισφορά στο ΑΕΠ ακόμα και στο διπλάσιο, πρέπει πλέον να αποτελέσουν παρελθόν οι αντιαναπτυξιακές αντιλήψεις περί «μοδάτων και μη δραστηριοτήτων».

Απαιτείται άμεση επιτάχυνση της αδειοδοτικής διαδικασίας των εξορυκτικών δραστηριοτήτων που είναι τώρα διάρκειας πάνω από τρία χρόνια, ανεβάζοντας στην ανάγκη τη δικαιοδοσία απευθείας στο επίπεδο του αρμόδιου υπουργού και υλοποιώντας επιτέλους τη νομοθετημένη δυνατότητα αξιοποίησης πιστοποιημένων αξιολογητών.

Πρέπει το συντομότερο να αρθούν οι πρόσφατες απαγορεύσεις που έχουν επιβληθεί για τις εξορυκτικές δραστηριότητες στερεών ορυκτών σε προστατευόμενες περιοχές, λόγω των αντιδράσεων που δημιουργήθηκαν εξαιτίας της σύγκυσης με τις αντλήσεις υδρογονανθράκων και οι οποίες απαγορεύσεις αντιτίθενται στις σχετικές Ευρωπαϊκές οδηγίες.

Χρειάζεται να αντιμετωπισθούν οι καθυστερήσεις στην απονομή δικαιοσύνης και να εμπεδωθεί η ασφάλεια δικαίου σε όλες τις πτυχές της δραστηριότητας μας.

Η χώρα μας, τέταρτη τότε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υιοθέτησε το 2012 μία ολοκληρωμένη Πολιτική Αξιοποίησης των Ορυκτών Πρώτων Υλών, όμως από τότε δεν έχουν γίνει τα απαραίτητα βήματα θεσμοθέτησης της, ένα ακόμα δείγμα διστακτικότητας στο να υιοθετήσουμε προφανή μέτρα για την ανάπτυξη της βιομηχανίας στη χώρα μας.